

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده مقالات پایانی (۱)

مدرسه علمیه الزهراء (سلام الله عليها) اراک

آذرماه ۱۳۹۹

فهرست مطالب

۱. * آثار دعا در زندگی انسان امروزی (طاهره مهدیان).....
۲. * آثار استغفار در شؤونات اخلاقی انسان (سیده زهرا روشنایی).....
۴. * آثار اخلاقی توسل به اهل بیت (علیهم السلام) در رشد انسان (طاهره رسولی).....
۵. * آداب اجتماعی حضور زن در محیط کار از دیدگاه آیات و روایات (ملکه پورمحمدی).....
۶. * اقدامات عایشه در ۵ سال حکومت حضرت علی علیه السلام (عادلہ سادات آقایی).....
۷. * انواع پاداش معنوی صالحان در آخرت از منظر قرآن کریم (معصومه عبادی).....
۸. * ارزش سخن در گفتار امام سجاد علیه السلام (زهرا نغز).....
۹. * انگیزه های پیدایش سب امیرالمومنین از زمان معاویه تا زمان عمرو بن عبد العزیز (فاطمه شریفی).....
۱۰. * اسباب قرب خدا در نهج البلاغه (فاطمه عسگری).....
۱۱. * اقدامات ارشادی حضرت زهرا در احیای ارزشها (فاطمه احمدی).....
۱۲. * انگیزه های افترا بستن کفار به پیامبر گرامی اسلام (مرضیه روستایی).....
۱۳. * تاثیر گذاری حضرت خدیجه در بایرداری حکومت حضرت محمد (ص) (عادلہ سادات آقایی).....
۱۴. * تعیین حدود آزادی در تربیت دینی فرزندان (آزاده عبدی).....
۱۵. * تعصب مذموم در خطبهی قاصعه (فاطمه در بندی).....
۱۶. * تقاضاهای حضرت نوح از خدا برای کافران قومش (نسترن محمدی).....
۱۷. * توسل ، راهکار قرآنی غلبه بر بحران های روحی (عاطفه سلطانعلی).....
۱۸. * تحلیل معنای رزق در نهج البلاغه (فاطمه عسگری).....
۱۹. * تأثیرات مغفرت طلبی در تعالی روح انسان (فاطمه فرجی).....
۲۰. * توصیه های نبی اکرم (ص) پیرامون رشد اخلاقی خانواده (زهرا سادات ابراهیمی).....
۲۱. * تاثیر قناعت بر آرامش خانواده (سمیرا خورشیدوند).....

- ۲۲.....* جلوه‌های بندگی در دعای اللهم الرزقا توفیق الطاعه(سحر بهرامی)
- ۲۴.....* حقوق دوست و همنشین از دیدگاه نهج البلاغه(سمانه احمدی)
- ۲۵.....* خطاهای رفتاری والدین در تربیت دینی فرزندان(زهره مشهدگر مه)
- ۲۶.....* درمان ترس و اضطراب از مرگ با محوریت صحیفه سجادیه(اکرم سیفی)
- ۲۷.....* دلیل حمایت سیاسی – دفاعی حضرت زهرا(س) از حریم ولایت(مرضیه روستایی)
- ۲۸.....* دفع همزات شیاطین از اعمال عبادی انسان(سحر گودرزی)
- ۲۹.....* دستورات معیشتی امام علی ع به زمامداران در مورد امور مردم(زهرا خاک تاریک)
- ۳۰.....* راهکارهای ترویج فرهنگ شهادت طلبی در بین نسل جوان(زهرا شهوه)
- ۳۱.....* راهکارهای قرآنی مواجهه با بیماری های روحی(معصومه ملکی)
- ۳۲.....* راهکار های قرآنی برای پیش گیری از شایعه پراکنی در جامعه مسلمین(مریم صفدری)
- ۳۳.....* راهبردهای طلبه انقلابی در ایجاد روحیه امید به آینده (مهدیه سادات میر براتی)
- ۳۴.....* راهکارهای قرآنی در مقابله با سختیهای زندگی(سیده زهرا روشنایی)
- ۳۵.....* راهکارهای جلوگیری از انحراف جنسی در اسلام با محوریت سوره نور(زهرا آقامحمدی)
- ۳۶.....* راههای کنترل زیاده خواهی با محوریت سوره مبارکه معارج(مژگان گرجی)
- ۳۷.....* زمینه های اجتماعی و سیاسی به قدرت رسیدن ابوبکر(فاطمه شریفی)
- ۳۸.....* سازوکار الزام مسئولین حکومتی به رعایت منش و رفتار اخلاقی و معنوی در نهج البلاغه(نسترن محمدی)
- ۳۹.....* سیاست های راهبردی پیامبر در جنگ های مدینه(زینب صارمی)
- ۴۰.....* شیوه برخورد امام علی علیه السلام با بدعتهای خلیفه سوم(زهرا شمسی)
- ۴۱.....* شاخصه های معنوی طلاب(الهه سادات بنی جمالی)
- ۴۲.....* شناخت مصادیق اعتقادی فسق در قرآن(عاطفه سلطانی)
- ۴۳.....* شناخت روش های تهاجم فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری (فاطمه شریعتی)
- ۴۴.....* راهکارهای مقابله با تهاجم فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری(مریم رجب زاده)

- ۴۵ * علم نافع با محوریت نامه ۳۱ نهج البلاغه (زهره نغز)
- ۴۶ * عوامل زمینه ساز درک رحمت الهی (فاطمه قره قانی)
- ۴۷ * عوامل سلب توفیق معنوی انسان از دیدگاه قرآن (الله سادات بنی جمالی)
- ۴۸ * قوانین دفاع از حق در آیات قرآن کریم (زینب صارمی)
- ۴۹ * موازین کارکرد اخلاق اسلامی در بستر فضای مجازی (سمیرا خورشیدوند)
- ۵۰ * موانع درک رحمت الهی (فاطمه قره قانی)
- ۵۱ * موانع حصول اخلاص از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه (زهرا جابری)
- ۵۲ * معیارهای گزینش دوست صالح از نگاه امیرالمؤمنین در نهج البلاغه (سمانه احمدی)
- ۵۳ * نشانه های تدبیر خدا در زندگی بشر با توجه به آیات سوره مبارکه ملک (مژگان گرجی)
- ۵۴ * ویژگی ها و شاخصه های جامعه منتظر از دیدگاه مقام معظم رهبری (مهديه عزیزی)
- ۵۵ * وظایف و کارکردهای جامعه منتظر (مهديه عزیزی)
- ۵۶ * واکاوی کلام امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مورد زن در نهج البلاغه (طاهره رسولی)
- ۵۷ * ویژگی های رفتاری پیامبر اسلام با کودکان (فاطمه فرجی)

* آثار دعا در زندگی انسان امروزی (طاهره مهدیان)

دنیای مدرن تمام حوزه های زندگی را تحت تاثیر قرار داده است. انسان امروزی که خود را در برابر یک دنیای تحول یافته می بیند و روزبروز بر نیازهایش افزوده می شود ناگزیر است برای زندگی بهتر و سعادتمند مهارت هایی را بدست آورد تا از پیچ و خم این بستر پر از تغییر و غیر ثابت بگذرد و بهترین مهارت، ارتباط برقرار کردن با خدای متعال و دعا خواندن است. انسان امروزی، بیش از هر زمان دیگری به «تعلیمات پیامبران» به طور عام و «آموزه های پیامبرخاتم» به طور خاصی محتاج است و اگر پیوند عمیق و ارتباط وثیق میان انسان مدرن با دین الهی دوباره برقرار نشود به یقین سقوط معنوی و به دنبال آن سقوط مادی و بازگشت به عصر آغازین پیدایش بیشتر در انتظار اوست است. انسان همان طور که نیازهای بیرونی دارد، نیازهای درونی هم دارد و بدون آموزه های دینی که خواسته های درونی و بیرونی او را همزمان مورد توجه قرار می دهد نمی تواند همه نیازهای خود را بر آورده سازد. دنیا مدرن نتوانسته است دستاوردهای صنعتی خود را با توجه به نیازهای انسان تولید کند. گر چه فناوری جدید و تکنولوژی عصر حاضر سرعت سرسام آوری دارد از جنبه های انسانی انسان و هویت ذاتی و نیازهای فطری او فاصله گرفته و از پیشینه تاریخی و ارزش های آسمانی دور می شوند.

واژگان کلیدی: دنیای مدرن، انسان امروزی، عصر حاضر، دعا.

* آثار استغفار در شئون اخلاقی انسان (سیده زهرا روشنایی)

آیات و روایات بسیاری درباره استغفار و پذیرش توبه انسان‌ها وجود دارد که محتوای این آیات و روایات به انسان امیدواری می‌دهد. چرا که انسان بواسطه-ی نفس اماری که دارد در معرض خطر بوده و تمایل به انجام گناه و پرداختن به هوای نفسانی داشته است و استغفار یکی از راه‌های ارتباط با خالق و یکی از عوامل مهم دریافت رحمت الهی بوده است. خداوند به دلیل رحمت خاص و اوج شفقت و مهربانی استغفار را فرصتی بسیار مغتنم و حیاتی برای جبران معاصی و گناهان و خروج از بیراهه‌های ظلمانی و رسیدن به کمال و رستگاری قرار داده است. استغفار در اسلام به عنوان بهترین دعا و عبادت بوده است. که نسبت به آن ترغیب و تشویق بسیاری شده است. نوشته پیش‌رو به بررسی آثار استغفار در شئون اخلاقی انسان (روی آوردن خیر و خوبی به انسان، صفا یافتن قلب انسان، رفع غم و غصه، رهایی از فضایل آلوده دنیا و ...) به روش توصیفی پرداخته است. امید است با بررسی آثار استغفار و به کارگیری آن در زندگی به رحمت الهی و کمال نزدیک شویم.

واژگان کلیدی: آثار، استغفار، اخلاق، انسان، شئون.

* آثار غیرت ورزی در خانواده (زهرا سادات روشنایی)

یکی از کمالات والای انسانی که اسباب آن را خداوند متعال در وجود آدمی تعبیه کرده «غیرت» بوده و غیرت از خودپرستی ناشی نشده بلکه احساس خاصی بوده که برای حمایت از حریم زندگی خانوادگی ایجاد شده است، غیرت در آموزه‌های ناب اسلامی از اهمیت و ظرافت والایی برخوردار بوده که همواره به عنوان شاخصه بارز اهل ایمان و سرمایه انسانی معرفی شده و هم‌چنین منظور از غیرت در مردان که به محض شنیدن کلمه غیرت در مورد مردان به ذهن متبادر شده دارای معنایی متفاوت از غیرت زنانه بوده غیرت در مورد زنان از کلمه «حسد» گرفته شده و حال که طبق آموزه‌های اسلامی زنان وظایف دیگری در مورد غیرت ورزی نسبت به خانواده داشته که هریک از این معانی غیرت دارای آثاری بر خانواده بوده از جمله آثار غیرت ورزی مردان (سلامتی نسل، کامل شدن ایمان، احساس امنیت بانوان، مدیریت خانواده) و زنان (حفظ مال شوهر و حفظ عفت) و هم‌چنین آثار مشترک آن‌ها (ثبات خانواده، عزت و سربلندی، جلوگیری از فساد، عفت و پاک‌دامنی) نسبت به خانواده بوده که در مقاله پیش رو مورد بررسی قرار گرفته شده و این مقاله به روش توصیفی گردآوری شده است.

واژگان کلیدی: آثار غیرت، غیرت ورزی، غیرت خانواده.

***آثار اخلاقی توسل به اهل بیت (علیهم السلام) در رشد انسان (ظاهره رسولی)**

این پژوهش تحت عنوان آثار اخلاقی توسل به اهل بیت در رشد انسان می باشد و با هدف آشنایی با مواردی که رشد انسان را تقویت می کنند گردآوری شده است. این مقاله مشتمل بر مفهوم شناسی اخلاق، توسل و رشد می باشد. و نیز توسل و عشق به اهل بیت علیه السلام در معارف دین و همچنین آثار اخلاقی توسل به اهل بیت علیه السلام نیز مورد بررسی قرار گرفته است. اخلاق و اصول اخلاقی از جمله مواردی است که ارزش و اعتبار آن در همه مکاتب، دیدگاه ها و ادیان جایگاه رفیع و درخور داشته و دارد، این اهمیت و ارزش در اسلام، به ویژه مذهب تشیع به مراتب چشمگیرتر است؛ چراکه در این مکتب غیر از این که از جزیترین تا کلان ترین بایدها و نبایدهای اخلاقی در نظر گرفته می شود و تمامی ابعاد آن به نوعی برکاویده و در قالب اخبار و احادیث گوناگون با بسامد و فراوانی بسیار ارایه می شود. اهم آثار توسل به اهل بیت (ع) ر رشد اخلاقی عبارتند از: دارا شدن روحی خاضع در برابر خدا؛ دوری از گنا؛ شکوفای استعدادها و ... این تحقیق به روش اسنادی و با شیوه توصیفی- تحلیلی از منظر قرآن و روایات پرداخته است.

واژگان کلیدی: توسل، اهل بیت، اخلاق، رشد اخلاقی.

*** آداب اجتماعی حضور زن در محیط کار از دیدگاه آیات و روایات (ملکه پور محمدی)**

در آیات و روایات تاریخی اسلامی، حضور موثر زنان و مسئولیت های آنان در صحنه های اجتماعی مشاهده می شود. در این رابطه بعضی از دینداران نقش زن را محدود به نقش مادری و همسری می دانند و تصور می کنند وظیفه زن محدود به این دو نقش بوده و حق حضور در اجتماع و انجام مسئولیت هایی دیگر را ندارد. در این مقاله سعی شده است با روش توصیفی و تحلیلی، ضمن بررسی فواید حضور زن در جامعه طبق موازین دین اسلام، حضور زن در جامعه نیز طبق موازین دینی ذکر گردد. و در مقابل راهکارهایی هست که زنان برای رسیدن به هدف های اجتماعی خود باید آنها را در قالب آداب رعایت کنند تا بتوانند در جامعه حضور موثر داشته باشند.

واژگان کلیدی: اسلام و جایگاه زن در جامعه، حضور زنان در جامعه، اشتغال زنان، فعالیت های اجتماعی زنان.

* اقدامات عایشه در ۵ سال حکومت حضرت علی علیه السلام (عاده سادات آقایی)

عایشه همسر رسول خدا (ص) که جوان‌ترین همسر پیامبر بود با دیگر همسران حضرت از نظر اخلاقی متفاوت بود، عایشه را مزاجی عصبی، سخت، تند و سرکش بود. او همچنان از نظر سیاستمداری در همه موارد انقلاب و امور سیاسی حکومت دخالت‌هایی داشت از جمله اینکه او در هنگام خلافت حضرت علی (ع) جنگ‌هایی راه‌اندازی کرد و لشکریانی در مقابل حضرت علی (ع) تجهیز می‌کرد که جنگی که به نام او رقم خورد جنگ جمل نام دارد. که در آن جنگ با سپاه حضرت با مکر و حيله‌ای که داشت لشکریان حضرت را به قتل رسانید که در آن جنگ هم خوشبختانه پیروز نشد و بعد از پایان جنگ هم از جنگیدن با سپاه حضرت سخت پشیمان شد و باز هم با آن جنگ و خون‌ریزی از احترام سابق نزد حضرت برخوردار بود در این مقاله سعی بر این است که به زندگی شخصی و اجتماعی عایشه و اقدامات وی که علیه حکومت امام علی (ع) انجام داده پرداخته شود.

واژگان کلیدی: عایشه، اقدامات، حکومت امام علی (ع)، جنگ جمل.

* انواع پاداش معنوی صالحان در آخرت از منظر قرآن کریم (معصومه عبادی)

ایمان و عمل صالح دو رکن اساسی است که موجب دستیابی انسان به سعادت اخروی می شود. پاداش الهی از انگیزه های اصلی تلاش انسان است، ثمره صالح بودن حیات طیبه و معنوی را به دنبال دارد خداوند در قرآن نعمت های بسیاری را مطرح فرموده اند. در این مقاله نعمت های معنوی که در آخرت شامل حال این بندگان می شود مطرح می شود. این پژوهش طبق آیات قرآن و تفاسیر و کتاب هایی با این موضوع نوشته شده است. درک حقیقی برخی پاداش ها برای انسان امکان ندارد بنابراین آیات به همراه تفسیر و برخی از نکته ها ذکر شده است، با توجه به اینکه به مواهب معنوی بهشت کمتر پرداخته شده است ضرورت دانسته شد که از این زاویه بررسی شود چون بیشتر افراد بهشت را به نعمت های مادی آن می شناسند و این سبب غفلت از مواهب معنوی بیشتر می شود و صالحان و برخی نعمت های معنوی مانند بهشت برین، مواهی، سلام و درود فرشتگان و تهنیت الهی و.. سخن به میان آمده است.

واژگان کلیدی: عمل صالح، صالحین، زندگی معنوی آخرت، پاداش شایستگان، اجر معنوی صالحان.

* ارزش سخن در گفتار امام سجاد علیه السلام (زهره نغز)

زبان و کلام یکی از بزرگترین نعمت های الهی است که خداوند در وجود انسان به ودیعه نهاده است. اگر انسان ارزش این گوهر گرانبها را بداند هیچگاه آن را با گناہانی مانند غیبت، تهمت و تمسخر و ... خوار نمی سازد و آن را وسیله ای برای تکامل خود قرار می دهد؛ سعادت و شقاوت انسان در گرو استفاده از سخن و کلام است و چه بسا که سخن می توان وسیله ای برای ایجاد فتنه و آشوب قرار بگیرد و هم وسیله ای برای ایجاد صلح و سازش باشد. سخن وسیله ای برای انتقال مفاهیم و مقاصد انسانی است که اگر سخن نبود انسان در ابراز مفاهیم خود دچار مشکل می شد. با توجه به این موضوع امام سجاد علیه السلام در گفتار خویش ارزش سخن را به انسان ها متذکر می شوند و توصیه می کنند که افراد در سخن گفتن خود دقت کنند و زبان را به گفتار نیکو عادت دهند. هدف از این نوشتار آگاه ساختن انسان از این نعمت بزرگ الهی است و بیان جایگاه و ارزش سخن است که شخصیت وجودی انسان را آشکار می سازد از این رو سخن بر سکوت افضلیت دارد و بیان راهکارهایی برای ارزشمند کردن سخن است. امید است که انسان با ارج نهادن به این موهبت الهی راه رستگاری را بییابد.

واژگان کلیدی: ارزش، امام سجاد علیه السلام، سخن، کلام.

✽ انگیزه های پیدایش سب امیرالمومنین از زمان معاویه تا زمان عمرو بن عبد العزیز (فاطمه شریفی)

ایرادی که همواره از طرف اهل سنت نسبت به شیعیان رواج داشته و دارد؛ ایراد لعن به برخی اصحاب پیامبر است؛ که متأسفانه همین امر موجب رنج ها و مصیبت‌های فراوانی را متوجه شیعیان کرده؛ از جمله مظلومیت‌هایی که در طول تاریخ بی سابقه بوده دشنام و لعن به امیرالمومنین علی (علیه السلام) می باشد؛ که توسط معاویه ملعون و پلید که سب و لعن امام و اهل بیتش را به صورت یک سنت و فرهنگ تبدیل و رسماً در مساجد و نماز جمعه و جماعات مکه و مدینه و بسیاری دیگر از شهرهای مهم اسلامی آن حضرت را لعن می کردند؛ این برنامه که زمان عمر بن عبدالعزیز ادامه به آثار منفی آن هر روز آشکارتر می شد تا آنکه وی در زمان خلافت خود سال ۹۳ هجری طی بخشنامه‌ای به همه بلاد اسلامی دستور منع آنرا صادر کرد.

واژگان کلیدی: سب و لعن، امیرالمومنین (علیه السلام)، معاویه، عمر بن عبدالعزیز.

* اسباب قرب خدا در نهج البلاغه (فاطمه عسکری)

هرکس برای رسیدن به هر هدف «مطلوبی» چه مادی و چه معنوی در آغاز به آثار و نتایج آن مطلوب می‌اندیشد؛ سپس به نیروی در راه تحقق آن توجه و درصدد تقویت آن نیرو اقدام می‌نماید؛ پس از آن حالت با عزم و تصمیم به تلاش در جهت رسیدن به آن می‌پردازد؛ از جمله چیزهایی که در راه تحقق و حصول آن هدف طبیعی است، دقت لازم در تهیه اسباب و لوازم کافی برای رسیدن به آن و با انتخاب هدف و تهیه اسباب و لوازم کافی به کوشش و مجاهده می‌پردازد؛ تا به آن هدف نائل شود. انسانی که به خدا ایمان آورده باید توجه داشته که مهمترین هدف و مطلوب او، وصول به قرب الهی از طریق شناسایی خدای سبحان و ارتباط صمیمانه با اوست؛ برای رسیدن به مقام قرب الهی اسبابی وجود دارد که می‌تواند چراغ راهنمایی حقیقی بشر باشد. در این پژوهش معنای تقرب به خدا در آیات و روایات و قرب فرایض و قرب نوافل و اشاره به خطبه ۱۱۰ نهج البلاغه از امیرالمؤمنین که حضرت مورد بررسی قرار گرفته است. زیبایی راههای رسیدن به این هدف مهم که همان قرب الهی بیان می‌کند از جمله آنها می‌توان اطاعت خداوند، جهاد در راه خدا، اخلاص، برپاداشتن نماز، زکات، روزه، حج و عمره، صلّه رحم، صد پنهان و آشکار، کار نیک می‌باشد تا انسان با شناخت این اسباب در راه رسیدن به مطلوب از آن کمال استفاده را بنماید.

واژگان کلیدی: تقرب به خدا، نهج البلاغه.

***اقدامات ارشادی حضرت زهرا در احیای ارزشها(فاطمه احمدی)**

یکی از روش های تربیت در قرآن روش الگو نگاری و اسوه نمائی به جهت الگوپذیری و تأسی دیگر انسان ها از ابرانسان ها و انسان های کامل است و حضرت زهرا(سلام الله علیها) اسوه زنان نه، بالاتر از آن اسوه زنان و مردان بلکه اسوه والاترین انسان ها همچون مهدی- صاحب الزمان- (علیه السلام) است که بعد از وفات پیامبر زمانی که آموزه های دین اسلام به دلیل فعالیت عده ای رو به فراموشی می رفت، کوشش فراوانی در احیای ارزش های دینی کردند که این نوشتار به دنبال بررسی اقدامات ارشادی حضرت زهرا(سلام الله علیها) در احیای ارزش ها برای ارائه ی الگوی مناسب است، پرسش این است که اقدامات ارشادی حضرت زهرا(سلام الله علیها) در احیای ارزش ها در زمان حیات و حتی پس از آن و یا حتی حین احتضار چه بود؟ و چرا این گونه بود؟ روش تحقیق، فیش برداری و کتابخانه ای با استفاده از کتب تفسیری_تاریخی در قالب بررسی اقدامات حضرت زهرا (سلام الله علیها) است.

واژگان کلیدی: احیای ارزش، ارشاد، الگو، تربیت، حضرت زهرا(سلام الله علیها).

*** انگیزه های افترا بستن کفار به پیامبر گرامی اسلام (مرضیه روستایی)**

آیات قرآن به روشنی بیانگر آن هستند که مشرکان صدراسلام، هنگام نزول قرآن کریم و به تناسب زمان، مکان و شرایط، در برابر قرآن و پیامبر (ص) عکس العمل های مختلفی از خود نشان می دادند که بخش مهمی از آن ها اتهامات وارد به حضرت بود، باید دانست که این اتهامات که به ایشان بسته می شد از کجا شروع می شد و انگیزه های این اتهامات چه بود. در این پژوهش با روش توصیفی-تحلیلی و با مراجعه به تفاسیر متقدم و معاصر به آیاتی اشاره می شود که در آن انگیزه های اتهامات بسته شده به پیامبر اسلام (ص) را مورد بررسی قرار می دهد. اولین اتهام، اتهام به جنون پیامبر (ص) است که قرآن برای دفاع از این اتهام از پیامبر، نخست به تاکید با عناصر لفظی از قبیل قسم، روی آورده و پس مشرکان را به تفکر در زندگی پیامبر (ص) که هم نشین آنان بوده است و تفکر در باره خالق آسمان و زمین دعوت می کند، باشد که به خالق و مدیر عالم هستی پی ببرند و به توحید ایمان بیاورند زیرا عامل اصلی این اتهامات عدم باور به توحید است.

واژگان کلیدی: اتهام، اتهام به جنون، افترا، توحید، قرآن.

***تأثیر گذاری حضرت خدیجه در پایداری حکومت حضرت محمد(ص) (عاده سادات آقایی)**

حضرت خدیجه کبری (س) ۷۸ سال قبل از هجرت در خانواده‌ای با اصالت در مکه معظم دیده به جهان گشود. این بانو در عصر جاهلیت و در هنگام انحطاط و سقوط اخلاق و فضائل انسانی، از چنان خصال و اخلاقیاتی پسندیده برخوردار شد که به (طاهره) مرسوم گردید. او اموال فراوان خود را در جهت اشتغال‌زایی، بهبود روابط تجاری مکه با یکدیگر نقاط و رفع نیازهای محرومان به کار گرفت. یکی از نام‌آشنا ترین مردان آن روزگار رسول خدا (ص) بود که سبب ویژگی‌های برجسته اخلاقی مانند راست‌گویی و امانت‌داری زبان زد همگان بود و خدیجه نیز به شایستگی او ایمان داشت. خدیجه سلام الله علیها تمام دارایی خود را برای دفاع از اسلام و مسلمانان، تقویت رسالت محمدی و نشر توحید به کار گرفت و برای اعتلای حق بلاها و مصائب فراوانی را تحمل کرد.

واژگان کلیدی: حضرت خدیجه (س)، حضرت محمد (ص)، فداکاری مالی، جهاد اقتصادی

* تعیین حدود آزادی در تربیت دینی فرزندان (آزاده عبدی)

تربیت دینی یکی از اساسی ترین مسائل در دین اسلام است که بحث‌های فراوان دارد. مقاله حاضر با روش توصیفی- تحلیلی در آموزه‌های دینی، با محور قرار دادن این موضوع، درصدد بررسی این مسئله است که حدود آزادی در تربیت دینی فرزندان چه میزان است، به همین منظور، مفهوم تربیت، تربیت دینی و آزادی بررسی شده است. تعیین حدود آزادی در تربیت بسیار حائز اهمیت بوده چرا با نوعی اباحی گری خلط می شود و آثار مخربی به بار می آورد از دیدگاه قرآن کریم آزادی در تربیت دارای حدودی است و ابعاد برای آن تعیین شده در پژوهش حاضر به مراحل تربیت و حدود آنها پرداخته شده انواع آزادی؛ آزادی اندیشه، آزادی انتخاب دین، آزادی سیاسی- اجتماعی، آزادی بیان و تعیین حدود هر کدام پرداخته شده است. همچنین به عوامل موثر بر آزادی در تربیت؛ محوریت ایمان و عقلانیت، ایجاد شوق و رغبت و پرورش ویژگی های اشاره شده است.

واژگان کلیدی: آزادی، تربیت دینی، عقلانیت، تفرّد، رغبت.

* تعصب مذموم در خطبه‌ی قاصعه (فاطمه در بندی)

ویژگی تعصب و زمینه‌ی اصلی آن یعنی تکبر مورد توجه و عنایت خاص امام علی (علیه السلام) در نهج البلاغه می‌باشد. تعصب و آثار و پیامدهای مثبت و منفی تربیتی بسیاری بر افراد و گروه‌ها داشته که اگر ویژگی مذکور به شکل نادرست و بدون تأمل صورت بگیرد می‌تواند موجب نزاع، تفرقه و اختلاف در میان مردم، اقوام و ملل شود. هرچند محققان در مورد پیامدهای مثبت و منفی تعصب مطالب مفیدی را بیان کرده‌اند اما محقق در این مقاله به روش کتابخانه-ای سعی کرده است تعصب مذموم و عوامل و پیامدهای آن را در خطبه‌ی قاصعه‌ی نهج البلاغه بررسی نماید.

واژگان کلیدی: تعصب و تکبر، خطبه‌ی قاصعه، مذموم، نهج البلاغه.

***تقاضاهای حضرت نوح از خدا برای کافران قومش (نسترن محمدی)**

حضرت نوح (علیه السلام) بالغ بر ۹۰۰ سال برای هدایت قومش تلاش کرد ولی زمانی که هیچ هدایت و رشدی در آنها ندید روی به درگاه خدا آورد و از خدا تقاضا نمود بنابه سنت خود آنها را عذاب نماید، ما در این نوشتار به دنبال بیان و بررسی این تقاضاها از خدا هستیم که در آیات ۲۱ تا ۲۸ سوره ی نوح بیان شده اند پرسش این است که سه تقاضای حضرت نوح (علیه السلام) از خدا برای عذاب کافران قومش چه بود؟ روش تحقیق این مقاله تحلیل محتوای کیفی و تفسیری است که از آیات ۲۱ تا ۲۸ سوره ی نوح از متن قرآن و تفاسیر مختلف استخراج شده است.

واژگان کلیدی: عذاب، کافران، نوح.

* توسل ، راهکار قرآنی غلبه بر بحران های روحی(عاطفه سلطانعلی)

توسل از آموزه های اعتقادی شیعه و اکثریت مسلمانان، به معنای واسطه قرار دادن شخص یا چیزی نزد خداوند، برای تقرب به او و برآورده شدن حاجت ها است. توسل با آموزه شفاعت، پیوند نزدیکی داشته و این دو آموزه معمولاً همراه یکدیگر ذکر می شوند. به اعتقاد شیعیان، اهمیت توسل برخاسته از امر الهی در قرآن و نیز احادیث پرشماری از اهل بیت(علیهم السلام) بوده که در دعاها و زیارات ائمه علیهم السلام نیز مضامین توسل بسیار به چشم می خورد. توسل به قرآن و دین باوری به زندگی انسان معنا می دهد و این موجب آرامش بخشی بسیاری از حوادث و بحران های روحی در جهان هستی است که از این طریق به انسان آرامش روانی دست می دهد. قرآن کریم روش هایی را برای رهایی از بحران های روحی پیش گرفته است که در این مقاله به برخی از شیوه های مقابله با بحران های روحی پرداختیم که به شرح ذیل می باشد:

۱_ توسل به اسماء و صفات الهی.

۲_ توسل به پیامبر اکرم(ص و اولیای الهی).

۳_ توسل پیامبر(ص و امیر المؤمنین)ع (به یکدیگر).

۴_ توسل به قرآن کریم.

۵_ توسل به اعمال صالح خود انسان.

و....

واژگان کلیدی: بحران، بحران های روحی، توسل، قرآن.

*تحلیل معنای رزق در نهج البلاغه (فاطمه عسگری)

خدای متعال زمین را آفرید و آن را سراسرنعمت و برکت گردانید تا انسان ها با رفاه و آسایش در آن زندگی کنند؛ نقش خدا و تلاش انسان هردو در هر کار و موفقیت انسان موثر و هرگز نباید تصور نمود که تنها تلاش نقش دارد؛ و انسان از آنکه صاحب فکر اندیشه است؛ میخواهد درمورد بسیاری از مطالب پرس و جو نموده چرایی و چگونگی مطلب را دریابد از جمله مسائلی که فکر انسان را به خود معطوف داشته مسائل مربوط به رزق و روزی انسان و دیگر موجودات است؛ و منظور از این که خدا رزق همه را تضمین کرده ممکن این باشد که اقتضای آرا در همه وجود همه قرار داده ولی باید خودشان تلاش کنند تا به فعلیت برسد؛ در این تحقیق سعی شده رزق در نهج البلاغه مورد تحلیل قرار بگیرد و در حکمت ۳۷۹ به مسائل همچون حرص نزدن برای روزی، جایگاه رزق در زندگی میانه روی در طلب رزق، طلب روزی حلال و در حکمت ۱۳۷ راه وسعت روزی، اسباب و موانع رزق، صدقه عامل نزدیکی رزق و در خطبه ۱۴۳ استغفار عامل ریزش رزق، استغفار وسعت روزی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: رزق، امیرالمومنین (علیه السلام).

* تأثیرات مغفرت طلبی در تعالی روح انسان (فاطمه فرجی)

مغفرت طلبی به عنوان عاملی در تعالی روح انسان، مهم ترین تاثیر را در شروع سیر الی الله دارد چرا که انسان برای شروع تعالی و الهی شدن ابتدا باید دل و قلب خود را از کدورت ها و زنگارهای گناه و معصیت پاک کند و این مهم جز با توبه و مغفرت طلبی میسر نمی شود، در روایات آمده است حتی پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) با آن که بری از هر گونه معصیت و حتی فکر به معصیت بوده اند روزی ۷۰ بار استغفار می کرده اند و زمانی که اصحاب علت آن را جويا می شوند می فرمایند: برای رویدن گردهایی که میان روز در برخورد با انسان ها بر قلبم می نشیند استغفار میکنم پس استغفار فقط مخصوص گنهکار نیست و تاثیرات زیادی برای انسان دارد که در این نوشتار به دنبال بررسی آن ها هستیم، پرسش این است که مغفرت طلبی چه تاثیری در تعالی روح انسان دارد، که به روش تحقیق، تحلیل محتوای کیفی و تفسیری از متن کتبی است که در این باب نگارش شده اند که به روش کتابخانه ای جمع آوری شده اند.

واژگان کلیدی: انسان، تعالی، روح، مغفرت.

***توصیه های نبی اکرم (ص) پیرامون رشد اخلاقی خانواده(زهرا سادات ابراهیمی)**

خانواده همیشه و همه جا و در بین تمامی جوامع بشری به عنوان اساسی ترین نهاد اجتماعی، زیربنای جوامع و منشاء فرهنگ ما، تمدن ما و تاریخ بشر بوده است. پرداختن به این بنای مقدس بنیادین و حمایت و هدایت آن به جایگاه واقعی و متعالی خود، همواره سبب اصلاح خانواده بزرگ انسانی و غفلت از آن موجب دور شدن بشر از حیات حقیقی و سقوط به ورطه هلاکت و ضلالت بوده است. در احادیث پیامبر (صلی الله علیه و آله)، رهنمودهای بسیار ارزنده ای برای رشد اخلاق اسلامی و تحکیم خانواده ارائه شده است که در این مقاله به نمونه ای از آنها پرداخته شده است، مانند: مراقبت از نگاه، پرداختن به عیوب خود، پرهیز از خشم و عصبانیت، پرهیز از فحش و ناسزا، پرهیز از طمع، استفاده بهینه از زمان، شکبیا و سازگار بودن، پرهیز از گناهان خانه برانداز، داشتن غیرت، گرامی داشتن روز جمعه، کسب روزی حلال و از دست رنج خود خوردن؛ که همه این رهنمودها به گونه ای در جهت تقویت بنیاد خانواده، که مهم ترین نیاز جامعه بشر است قرار دارد و همه خانواده ها، بویژه جوانان، برای رسیدن به زندگی همراه با آسایش و آرامش، می توانند از آن بهره مند شوند. این مقاله رهنمودهای ارزشمند را با استفاده از منابع اسلام و آثار متفکران تربیتی مورد بررسی و تحلیل قرار داده است.

واژگان کلیدی: اخلاق اسلامی، پیامبر، تحکیم، خانواده، رشد.

*تأثیر قناعت بر آرامش خانواده(سمیرا خورشیدوند)

نوشتار حاضر با موضوع نقش قناعت در آرامش خانواده با روش توصیفی و تحلیلی گردآوری شده است. یکی از آفت‌های مهمی که جامعه اسلامی ما را تهدید می‌کند؛ تجمل‌گرایی و رفاه‌زدگی و گرایش افراطی به ظواهر دنیوی است که غفلت از آراستگی‌های درونی و معنوی را به دنبال دارد. نفس اماره با گرایش به خواسته‌های نفسانی، در تعارض با فطرت الهی آرامش خود را به چالش می‌کشد. قناعت و پرهیز از زیاده‌خواهی از جمله عواملی است که انسان را از صفات رذیله‌ای چون حرص و طمع، دروغ، خودخواهی و دل‌بستگی به امور مادی میرا ساخته و زندگی توأم با آرامش روان را به ارمغان می‌آورد. هدف این پژوهش، یافتن راهکار مناسب برای دوری از حرص، آرامش و نشاط اعضای خانواده، رفع نیازمندی‌ها در ابعاد مختلف، آسایش و برخورداری از زندگی مادی و معنوی، و رسیدن به سعادت و خوشبختی است. یکی از صفاتی که تضمین‌کننده آرامش و سازگاری در زندگی اجتماعی است و فقدان آن آرامش را از زندگی می‌رباید، قناعت در افراد خانواده است. قناعت از عوامل مهم برای همزیستی مسالمت‌آمیز و آرامش در زندگی، به حساب می‌آید.

واژگان کلیدی: آرامش، خانواده، قناعت.

*** جلوه‌های بندگی در دعای اللهم الرزقنا توفیق الطاعه (سحر بهرامی)**

مقاله پیش رو شرحی بر دعای امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) معروف به اللهم الرزقنا توفیق الطاعه... است که در این دعا امام (علیه السلام) انتظارات خویش از شیعیان را در قالب دعا مطرح کرده است، این نوشتار به توضیح و بررسی خواسته‌های ایشان برای رسیدن به بندگی از طریق قرآن و روایات پرداخته است و وظایف منتظران را در دوران غیبت کبری هم در زمینه-ی آمادگی فردی و هم آمادگی اجتماعی و به طور کلی وظیفه جامعه‌ی مهدوی را مشخص کرده است.

واژگان کلیدی: انتظارات، امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، جامعه‌ی منتظر، جلوه‌های بندگی، زمینه‌سازی.

* حقوق همسایه از منظر اخلاق اسلامی و تطبیق آن با معماری امروز (زهرا جابری)

انسان موجودی اجتماعی است که برای رفع نیازهای مشترک جسمانی و روحانی به زندگی جمعی روی آورده است. خصلت اجتماعی منجر به تکامل انسان می شود و این مسئله یکی از وجوه تمایز انسان با سایر جانوران است. انسان نمی تواند تنها زندگی کند و برای همین خصلت اجتماعی خود است که روستاها و شهرها را به وجود آورده است و در همسایگی هم نوعان خود قرار گرفته است ارتباط با همسایگان و خوش رفتاری با آنان در فرهنگ قرآن و عترت به آن درجه ای از اهمیت رسیده که معصومان در سخنانی گهربار این ویژگی را از جمله اهداف بعثت رسول اکرم (صلی الله علیه وآله) ذکر نموده اند و نیز نیکی با همسایه را در ردیف واجباتی چون نماز و از جمله «مکارم اخلاق» برشمرده اند. نوشته حاضر با عنوان «حقوق همسایه از منظر اخلاق اسلامی و تطبیق آن با معماری امروز» بر آن بوده است که با بررسی کتابخانه ای متون اسلامی مصادیق و جلوه های اخلاق اجتماعی را در تعاملات با همسایگان در روایات اسلامی تعیین نماید. ذکر این نکته لازم است که رعایت جلوه ها و مصادیق اخلاقی در روابط همسایگی می تواند تحقق بخش سبک زندگی اسلامی باشد.

واژگان کلیدی: آپارتمان نشینی، اخلاق، اسلامی، حقوق، معماری، همسایه.

* حقوق دوست و همنشین از دیدگاه نهج البلاغه (سمانه احمدی)

انسان موجودی اجتماعی بوده و نیاز به تعامل دارد پس ناگزیر باید دوستان و هم‌نشینانی داشته باشد این دوستی و ارتباط، زمانی می‌تواند باعث رشد و کمال فرد گردد که در حد اعتدال و به دور از افراط باشد. دوستی و دوست‌یابی در اسلام از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اگر انسان از دوستانی سالم و خوب برخوردار باشد بهتر می‌تواند در خدمت پروردگار راه بندگی را بی‌ماید. از این- رو یک دوست خوب باید با حدود و حقوق دوستی و دوستیابی آشنا شود تا در دوستی دچار افراط و تفریط نگردد و وظایف خود را در برخورد با دوستش بداند. در این تحقیق، حقوق دوست و همنشین از دیدگاه نهج البلاغه مورد بررسی قرار گرفته است و برخی از حقوقی که بر انسان واجب است از قبیل؛ مواسات، هدیه دادن، وفاداری، انصاف، گذشت، پرهیز از تضييع حقوق، به زحمت نینداختن دوست بیان شده است. در گردآوری این تحقیق از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است.

واژگان کلیدی: امام علی علیه السلام، حقوق دوستی، دوستی در نهج البلاغه.

*** خطاهای رفتاری والدین در تربیت دینی فرزندان (زهره مشهد گر مه)**

مساله تربیت دینی فرزندان یکی از دغدغه های اصلی والدین مومن و متعهد در جامعه اسلامی به شمار می رود. بنابراین چگونگی رفتار و برخورد والدین با فرزندان در تحقق یافتن تربیت دینی یا عدم آن مؤثر است. شناخت خطاهای رفتاری والدین در تربیت دینی فرزندان که سبب ناآشنایی آنان به معارف دینی و عدم پابندی و رغبت به دین می گردد از اهمیت بالایی برخوردار است. در این پژوهش با رویکرد مطالعه کتابخانه ای خطاهای رفتاری الدین در تربیت دینی فرزندان در دویخش به شرح ذیل بررسی شده است. خطاهای رفتاری فردی از قبیل پیش از هدایت خود به کار هدایت دیگران پرداختن، ناهمگونی گفتار و رفتار والدین در مسائل دینی و خطاهای رفتاری والدین در برخورد با فرزندان که شامل بی توجهی به شرایط و اقتضائات زمان در تربیت دینی، نظارت شدید والدین بر رفتار فرزندان، توجه زیاد والدین به موفقیت های دنیایی فرزندان، مقایسه فرزندان با دیگران و انتقال ارزشهای اخلاقی صرفاً به وسیله گفتار است.

واژگان کلیدی: آسیب شناسی، تربیت دینی، خطاهای رفتاری، والدین.

*** درمان ترس و اضطراب از مرگ با محوریت صحیفه سجادیه (اکرم سینی)**

انسان به طور غریزی به دنبال جاودانگی است و دوست دارد زندگی جاودانه داشته باشد. از این رو در برابر هرگونه فکر درباره ی فنا و نابودی از خود واکنش نشان می دهد و مقاومت می کند تا جایی که هنگام رویارویی با مرگ دیگران یا مسائلی مانند آن دچار تشویش خاطر و نگرانی می شود این تشویش خاطرگاهی فراتر از حد می رود و منجر به اضطراب می شود و این اضطراب موجب اختلال در زندگی وی می گردد. هدف این مقاله ارائه راهکار درمان ترس و اضطراب و افسردگی از مرگ با محوریت صحیفه سجادیه می باشد. لذا در این پژوهش کتابخانه ای ابتدا با استفاده از منابع، مؤلفه های اصلی الگوی اسلامی درمان ترس و افسردگی مشخص و در مرحله بعد این مؤلفه ها با مضامین مستخرج از صحیفه سجادیه منطبق گردیده است. این مطالعه نشان می دهد که محتوای غنی صحیفه سجادیه به نحو مطلوبی با مؤلفه های اصلی رویکرد اسلامی درمان افسردگی و ترس و اضطراب قابل انطباق می باشد. امید است با به کارگیری این راهکارها تا حدودی ترس و اضطراب از مرگ کاهش یابد.

واژگان کلیدی: افسردگی، اضطراب، ترس، درمان، صحیفه سجادیه.

*دلیل حمایت سیاسی - دفاعی حضرت زهرا(س) از حریم ولایت(مرضیه روستایی)

عملکرد سیاسی حضرت زهرا(س) در دفاع از حریم ولایت و امامت، پس از دوران رحلت پیامبر اکرم(ص) تا زمان شهادت ایشان (حضرت زهرا) از فراز های مهم تاریخ اسلام است. که بررسی و تحلیل این مقطع تاریخی و نحوه دفاع حضرت زهرا(س) از حریم و ولایت نبوی از مباحث اصلی است که هر چه به این مسئله پرداخته شود، باز هم زمینه تحقیق و پژوهش های زیادی را می طلبد.

از این روی، در این مقاله نحوه مبارزه و برخورد ریحانه نبی(س) با غاصبین خلافت و شیوه های سیاسی اتخاذ شده مورد بررسی قرار گرفته است که چگونه ایشان در طی ۹۵ روز و به قولی ۷۵ روز تلاش کردند امت خفته و جاهل را به شاهره حقیقت نبوی هدایت کنند تا ساختار جامعه اسلامی سالم و پایدار بماند.

واژگان کلیدی: امامت، انقلاب درونی، تاکتیک، شهادت، فعالیت سیاسی، مشروعیت، غاصبان.

***دفع همزات شیاطین از اعمال عبادی انسان(سحر گودرزی)**

در این تحقیق سعی شد تا پس از آشنایی مختصر با شیطان و همزات او به ارائه ی راه کار های مبارزه با این موجود خبیث پرداخته شود. شیطان دارای کیدهایی است که اگر چه ضعیف هستند (به گفته قرآن) ولی بسیار تاثیر گذار و گمراه کننده اند ! لذا لازم است که انسان با این دشمن خونین خود ، که قسم خورده او را جهنمی کند آشنا باشد و حربه ها و وسوسه های او را بشناسد. در این جا با معرفی مواردی که شیطان از آنها تنفر دارد و موجب فرار او میگردد، و همچنین بررسی لوازم و سرمایه های انسان برای مبارزه با آن به تبیین راه کار های مقابله با این دشمن و همزات او پرداختیم . البته خمیر مایه ی اصلی این اطلاعات و راه کار ها ریشه در قران و روایات دارد ، چرا که بهترین منبع برای شناخت این موجود اسرار آمیز وحی مییابد ، باشد که به لطف پروردگار در نظر خوانندگان گرامی موثر افتد.

واژگان کلیدی: همزات شیطان، اعمال عبادی، انسان.

***دستورات معیشتی امام علی (ع) به زمامداران در مورد امور مردم (زهره خاک ناریک)**

حکومت امام علی (ع) به عنوان نمونه ماندگاری از نظام مطلوب در تاریخ اسلام رهیافت‌های مناسبی را برای کارگزاران جامعه امروز عرضه می‌کند. دستورات معیشتی که حضرت علی در این دوران به کارگزاران می‌دهند تا بر طبق آن برای اداره امور معیشت مردم عمل کنند دستوراتی بسیار کاربردی است که در تمامی جوامع انسانی قابل قبول است خصوصاً در جوامع امروزی که بی شباهت به دوران پر از تنش و اصطحکاک زمامداری ایشان می‌باشد. از بررسی مجموعه خطبه‌ها نامه‌ها و حکمت‌های نهج‌البلاغه می‌توان این گونه استنباط نمود که مهم‌ترین دستورات حضرت به کارگزاران شامل اجرای عدالت اقتصادی، تامین مالی کارگزاران در حد آسایش و امنیت خاطر آن‌ها، اقدامات پیشگیرانه برای کاهش فشار اقتصادی، حمایت از فعالان اقتصادی، ایجاد امنیت اقتصادی، شناخت طبقات و اقشار مختلف جامعه، توجه خاص به نیازمندان و رسیدگی به امور آنان، صرفه‌جویی و احتیاط در مصرف بیت المال، اصلاح الگوی مصرف و اصلاح نگرش به مسئولیت و مدیریت، عدم سلطه خواهی و عدم انتظار فرمان‌بری بدون چون و چرا، اصلاح رفتار مردم با کارگزاران، اصلاحات در بکارگیری نیروی انسانی، اصلاح ساختار نظام قضایی و اصلاح قوانین مربوط به رفتار کارگزاران اقتصادی می‌باشد.

واژگان کلیدی: امام علی (ع) و کارگزاران، آئین زمامداری، دستورات معیشتی، مدیریت علوی.

***راهکارهای ترویج فرهنگ شهادت طلبی در بین نسل جوان (زهرآشوبه)**

از آن جا که عامل شهادت طلبی مؤمنان، عشق به خدا و شوق دیدار او و انجام دستورهایش برای تقرّب بیشتر به او و تقوای مطلوب او و محبّت و رحمت به بندگانش در دفاع از حقوق فطری و الهی آن ها و در یک کلمه، دفاع از انسانیت انسان ها است، شهادت طلبی، از مطلوب ترین و ارزشمندترین روحیات و ملکات فاضله انسانی نزد خدای سبحان به شمار می رود و فرهنگ آن از محبوب ترین فرهنگ ها نزد او است. شهادت که نتیجه سلامت روان، روحیه شجاعت و انتخاب آگاهانه است، مقاومت و پویایی جامعه را به دنبال دارد، چرا که ریشه در قدرت، قوت، صبر، استقامت، مبارزه با کفر، انسجام، آخرت خواهی و ظرفیت بالا دارد و این عوامل در مجموع، مقاومت جامعه را بالا برده و اجتماعی را متحرک و پویا و سازنده می سازد. شهیدان، مقاومت و پویایی جامعه را تضمین می نمایند و به جامعه ظرفیت روحی می بخشند و ضعف و سستی را از بین می برند و هر جامعه ای که افراد آن این گونه باشند، مشمول رحمت و نصرت خداوند هستند، و دیگر شکست نخواهند خورد. امروزه دشمنان و ابرقدرت ها دریافته اند با سلاح و مهمات جنگی نمی توانند به جنگ با دنیای اسلام و ایران بیایند و به همین خاطر سعی کرده اند با شناخت درست از اسلام، با شیخون فرهنگی و ناتوی فرهنگی وارد میدان شوند و به همین دلیل مهم، درحال حاضر میلیارد ها دلار برای این منظور هزینه می کنند و در صدد هستند تا نوجوانان و جوانان جامعه را در ورطه فساد اخلاقی، جسمی و روحی گرفتار کنند، بهترین راه مقابله در این شرایط احیای فرهنگ ایثار و شهادت و هوشیاری جوانان در مقابل تهاجمات فرهنگی است.

واژگان کلیدی: شهید، شهادت، ایثار، ترویج، فرهنگ.

***راهکارهای قرآنی مواجهه با بیماری های روحی(معصومه ملکی)**

یکی از مسایل چالش برانگیز بشر در همه اعصار مشکلات روحی و روانی بوده که منشا بسیاری از ناکامی ها و رنج های جامع بشری گردیده است. از نظر قرآن کریم یکی از بیماری های انسان در کنار بیماری های جسمانی وی، مرض و بیماری قلبی است که انسان را دچار نوعی تردید و اضطراب می کند. در مقابل آن قرآن فردی را دارای قلب سالم می داند که از راه میانه خارج نشده و به لحاظ روانی به خلوص قلب نایل گردیده است. قرآن کریم انسانی را سلیم النفس می داند که پیرو هواهای نفسانی نباشد. نوشتار پیش رو درصدد بررسی بیماری های روحی از نظر قرآن کریم است و راههای برون رفت از آن برای رسیدن به زندگی سعادت‌مندانه است. هدف از این تحقیق بررسی راهکارهای برون رفت جامعه انسانی از عوارض ناشی از بیماری روحی طبق آیات قرآنی است که به روش کتابخانه ای با محوریت استفاده از تفاسیر مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: بیماری های روحی، درمان، قرآن کریم.

*** راهکار های قرآنی برای پیش گیری از شایعه پراکنی در جامعه مسلمین (مریم صفدری)**

شایعه خبری دروغین است که به راحتی در جامعه جریان می یابد و باعث تبیین واقعیت به صورتی دگرگون می شود. شایعه بیشتر درباره برجستگان و خواص جامعه صورت می گیرد دو اصل اهمیت و ابهام ، محورهای اصلی پدید آمدن شایعه اند که زمینه گسترش شایعه را فراهم می آورند. شایعه انواع گوناگونی دارد که اغلب توسط افراد ساده لوح و ضعیف الایمان و تحت تاثیر سخنان منافقان منتشر می شود. از منظر اسلام ، حفظ سلامت اجتماع برای حفظ سلامت فرد اهمیت فراوان دارد لذا به شدت با شایعه پردازان و شایعه پراکنان در قرآن کریم مقابله شده و راه کارهایی برای پیش گیری از شایعه پراکنی بیان شده است.

واژگان کلیدی: شایعه، شایعه در قرآن، شایعه پراکنی.

***راهبردهای طلبه انقلابی در ایجاد روحیه امید به آینده (مهدیه سادات میر براتی)**

از دیرباز امید و ایجاد روحیه امید به عنوان سلاحی قوی در رویا رویی با مشکلات و بلا، در بین جوامع مطرح بوده است. چراکه انسان موجودیست ضعیف، که بدون امید با عنایت الهی و آینده‌ی روشن، امکان حرکت نخواهد داشت. با توجه به حضور در هزاره، تکنولوژی و هیاهوی صنعت و حجم عظیم تبلیغات سوء علیه انقلاب اسلامی ایران، با نظر می‌رسد، ایجاد روحیه امید در جامعه بخصوص در بین جوانان از کارهای عظیمی است؛ که همتی والا می‌طلبد. و این مهم جز با کار جهادی و روحیه انقلابی به سرانجام نمی‌رسد. لذا این مقاله در صدد است، با رویکرد قرآنی و در نظر گرفتن مؤلفه‌های رهبر انقلاب در رابطه با روحیه امید به آینده، راهبردهای ایجاد آن را شناسایی و در زیر وظایف طلاب انقلابی، بیان کند. از مهم‌ترین شاخصه‌های انقلابی‌گری می‌توان با پایبندی به مبانی و ارزشهای اساسی انقلاب، هدفگیری آرمانهای انقلاب و همت بلند برای رسیدن به آنها، پایبندی به استقلال همه‌جانبه کشور، حساسیت در برابر دشمن، داشتن تقوای دینی و سیاسی؛ اشاره کرد. در نهایت با در نظر گرفتن این شاخصه‌ها و مؤلفه‌هایی چون امید و رسانه، امید و پیشرفت، امید و دشمن و... به دست‌یابی و استخراج راهبردها ختم شده است.

واژگان کلیدی: امید، انقلابی، راهبرد.

*** راهکارهای قرآنی در مقابله با سختی‌های زندگی (سیده زهرا روشنایی)**

یکی از مسائلی که انسان در زندگی با آن درگیر بوده و نمی‌تواند منکر آن شود این است که در سختی آفریده شده است. هدف اصلی خلقت انسان عبودیت او در برابر حق تعالی می‌باشد. انسان با توجه به فطرت همواره در تلاش است تا بر این سختی‌ها غلبه کند. این مشکلات گاهی به صورت طبیعی و گاهی ناخواسته پیش می‌آید و بعضی در مقابل آن سر تسلیم فرو می‌آورند و بعضی دیگر بر آن سختی‌ها غلبه کرده و پیروز می‌شوند و انسان برای پیروزی نیازمند برنامه است و خداوند قرآن را وسیله هدایت مردم فرستاده است که دارای مفاهیم ژرف و عمیق می‌باشد. نوشته‌های پیش رو راهکارهای مختلفی برای غلبه بر سختی‌های زندگی (صبر، توکل، تشویق بر شادابی، ایمان و استغفار و ...) به روش توصیفی پرداخته است امید است با بیان این راهکارهای قرآنی و با به‌کارگیری آن در زندگی به رحمت الهی و کمال نزدیک شویم.

واژگان کلیدی: راهکار قرآنی، زندگی، سختی، مقابله.

*** راهکارهای جلوگیری از انحراف جنسی در اسلام با محوریت سوره نور (زهرآ آقامحمدی)**

غریزه ی جنسی به عنوان یکی از مهمترین غرایز بشر، عامل بقای نسل آدمی است. اگر این غریزه در مسیر حقیقی خود قرار گیرد، سعادت دنیا و آخرت انسان تامین می شود؛ ولی اگر به انحراف کشیده شود آسیب های جبران ناپذیر روانی، اخلاقی و اجتماعی را برای انسان به وجود می آورد. غریزه جنسی، قوی ترین غریزه انسانی است که زندگی انسانی را از نظر کمی و کیفی مورد تاثیر و تاثر قرار می دهد. این غریزه در کنار غریزه گرسنگی، بسترساز فرهنگ های انسانی در طول تاریخ شده و دین با ورود در این بستر، معنا بخش فرهنگ انسانی می شود؛ به همین دلیل در تاریخ ادیان کمتر دینی است که درباره مسئله جنسی سخن نگفته باشد. برنامه ی هدایتی اسلام برای جلوگیری از بروز انحراف در این غریزه روش های اساسی و موثری را طرح نموده است. بدین جهت در این مقاله با توجه به معنا و مفهوم انحراف جنسی راهکارهای جلوگیری از انحراف جنسی را از منظر اسلام با تکیه بر آیات سوره ی نور مورد بررسی قرار داده ایم.

واژگان کلیدی: انحراف جنسی، غریزه ی جنسی، عفت، حجاب، ازدواج، میل جنسی.

*** راههای کنترل زیاده خواهی با محوریت سوره مبارکه معارج (مژگان گرچی)**

از منظر دین مبین اسلام، مال و ثروت به خودی خود نه خوب است و نه بد. بلکه اگر نردبان صعود انسان به کمال گردد پسندیده و اگر موجب دل بستگی آدمی و حب دنیا گردد و سد راه شود ناپسند خواهد بود. لذا این مهم به نوع برخورد انسان به ثروت و هدف از ثروت اندوزی بستگی دارد. یکی از صفات رذیله مهم که ممکن است بر اثر نگرش ناصحیح به موضوع مال و ثروت و همچنین حب جاه و دنیا طلبی در انسان شکل گیرد حرص می باشد. حرص و آزمندی از رذایل اخلاقی است و بسیاری از بدبختی های بشر در دنیا و آخرت به این مسئله باز می گردد، شناخت و دانستن راه های رهایی از این صفت زشت اخلاقی امری بایسته و شایسته است. خداوند متعال با نزول کتاب اسمانی و هدایت اولیای خویش بهترین راهکارها را برای سعادت انسان به ارمغان آورده است. در این تحقیق با مراجعه به آموزه های قرآنی و بهره گیری از آیات سوره مبارکه معارج راه های درمان و موانع ایجاد آن بررسی می گردد و راهکارهایی به منظور رهایی از این رذیله اخلاقی بیان می گردد تا بتوان با عمل به آنها و عنایت پروردگار متعال زمینه های سعادت در دنیا و آخرت را ایجاد نمود.

واژگان کلیدی: حرص، زیاده خواهی، سوره مبارکه معارج.

*** زمینه های اجتماعی و سیاسی به قدرت رسیدن ابوبکر (فاطمه شریفی)**

از دیدگاه شیعه امامت مقامی است که شخص، منصوب از طرف خداوند است؛ بدین معنا که پیامبر به دستور خداوند بر این اساس که باید رهبر مسلمانان از سوی خداوند که آگاه به مصالح انسان‌هاست انتخاب شود؛ امیرالمومنین را در جریان غدیر به عنوان جانشین بلافصل و رهبر مسلمانان معرفی کرد و بارها به مناسبت های مختلف و من کنت مولاه فهذا علی مولا را گوشزد نمود، تا افکار عمومی را آماده پذیرش رهبری نماید اما خلفای سه گانه این حق را نادیده گرفته و برای به قدرت رسیدن دست به کارهایی زدند از جمله ابوبکر که در این پژوهش درصدد بررسی زمینه‌های اجتماعی و سیاسی به قدرت رسیدن او هستیم که دست به اقدامات فریبکارانه ای زد از جمله زمینه های اجتماعی: امام جماعت در زمان بیماری پیامبر، همراهی ابوبکر با پیامبر در غار ثور، پشتیبانی عایشه از خلافت. زمینه‌های سیاسی ابوبکر: اقدامات کودتاگران برای به قدرت رسیدن ابوبکر، سیاست های ابوبکر در توزیع قدرت و ثروت مورد بررسی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: اجتماع، سیاست، امیرالمومنین علی (علیه السلام)، ابوبکر.

*** ساز و کار الزام مسئولین حکومتی به رعایت منش و رفتار اخلاقی و معنوی در نهج البلاغه (سنتز محمدی)**
مسئولین به عنوان رهبران جامعه، بالاترین تأثیر را در ساخت جامعه برای نیل به تمدن اسلامی دارند. این نوشتار به دنبال بررسی الزام ساز و کار مسئولین حکومتی به رعایت منش و رفتار اخلاقی و معنوی و ارائه الگوی مناسب است، پرسش این است که مسئولین حکومتی در جامعه اسلامی باید چه رفتاری داشته باشند و چرا باید اینگونه عمل کنند؟ روش تحقیق، تحلیل محتوای کیفی و تفسیری است که از متن نهج البلاغه و سیره ی حضرت علی (علیه السلام) استخراج شده است.

واژگان کلیدی: الزام، ساز و کار، مسئولین، حکومت، اعتقادات، منش و رفتارها، اخلاق.

* سیاست های راهبردی پیامبر در جنگ های مدینه (زینب صاری)

رسول خدا پس از هجرت به مدینه، با انجام اقدامات مهم از جمله اقدامات فرهنگی، اقتصادی، پیمان برادری با مهاجرین و انصار، و تدوین نظام نامه مدینه، حکومت تشکیل داد. انتظار می رفت که این امر از سوی دشمنان کینه توز خصوصاً اشراف قریش مورد تهدید جدی باشد و برای براندازی آن از هر گونه اقدامات نظامی کوتاهی نکنند. از این رو پیغمبر (ص) در کنار سیاستهای راهبردی فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و امنیتی داخلی با تدوین و اجرای سیاست راهبردی نظامی مبتنی بر بازدارندگی و دفاع همه جانبه کوشید دشمن را قبل از هر گونه اقدام مؤثر در ضربه زدن به حکومت و پیروان اسلام، خلع سلاح و توطئه های آن را نقش بر آب سازد. در کتابهای تاریخی دهها نبرد نظامی به پیغمبر (ص) نسبت داده اند اما بررسی ها نشان می دهد که عمده مأموریتهای خارج از مدینه مسلمانان قبل از آنکه جنبه نظامی گری داشته باشد، جنبه دعوت و مأموریت سیاسی داشته است؛ اگر چه نمایش قدرت و توان نظامی و دفاعی مسلمانان به دشمن و قبایل اطراف هم از اهداف عمده این مأموریتها بوده است. این مقاله درصدد به بررسی ابعاد سیاست راهبردی نظامی پیغمبر (ص) در جنگ از جمله قدرت بازدارندگی، هوش و ذکاوت نظامی، بهره گیری از فرصت ها، مشورت کردن، جمع آوری اطلاعات نظامی، اقدامات پیشدستانه و مدیریت خرد مندانه سپاه و سیاست اقتصادی مبتنی بر جنگ نظامی می پردازد که به عقیده نویسنده و به استناد بررسی های تاریخی دارای ماهیتی دفاعی بوده است.

واژگان کلیدی: سیاست راهبردی، جنگهای مدینه.

*** شیوه برخورد امام علی علیه السلام با بدعت‌های خلیفه‌ی سوم (زهرای شمس‌ی)**

تغییر سنت‌های ابراهیمی در جاهلیت تا آن جا پیش رفته بود که گاه برترین سنت‌ها را در زشت‌ترین قالب ارائه کردند و در عین حال به خدا نسبت دادند. بعد از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و غضب خلافت حضرت علی علیه السلام صحابیان نظرهای شخصی و سلیقه‌ای خود را در قالب نو اندیشی دینی عرضه نمودند و با عنوان رأی و فتوا در دین نفوذ کردند و بدعت‌های فراوانی در میان مردم جاری شد که این بدعت‌ها را به سبب داشتن زندگی اشرافی و برخورداری از رفاه مادی و ریخت و پاش‌های بسیاری که پیرامون خلیفه‌ی سوم صورت گرفته دانسته‌اند. بدعت‌های خلیفه‌ی سوم شامل: ۱. تقدیم خطبه‌ها بر نماز ۲. اتمام نماز در سفر ۳. اختلاف در وضو ۴. بهره‌گیری از صید در حال احرام ۵. ممنوعیت حج تمتع ۶. گزینش کارگزاران فاسد و ... بوده است. امیرالمؤمنین علی علیه السلام با تکیه بر قرآن کریم و سنت نبوی و با جدیت و قاطعیت تمام با بدعت‌های دینی و حکومتی خلیفه‌ی سوم برخورد کردند و او را در مقام تغییر احکام خدا و دگرگونی سنت‌های شناخته شده‌ی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نیافته بودند.

واژگان کلیدی: امام علی علیه السلام، بدعت، خلیفه‌ی سوم.

* شاخصه های معنوی طلاب (اله سادات بنی جمالی)

طلاب به عنوان عالمان و مبلغان دین مسئولیت و موقعیت بسیار مهمی بر عهده دارند. علاوه بر علم و بصیرت که لازمه وجودی هر طلبه ای می باشد، از نظر معنوی هم نکات مهمی باید رعایت گردد. با مطالعه این تحقیق درمی یابیم آنچه برای یک طلبه ضروری است، وجود تقوای الهی است که با اخلاص بدست می آید. نیت خالص لازمه وجودی هر طلبه است. با محاسبه نفس میتوان به خودسازی رسید. مراقبت روزانه بر عمل به مرور زمان انسان را می سازد. در دین به نماز بسیار اهمیت داده شده است و طبیعتاً این اهمیت برای طلاب بسیار بیشتر می باشد. یک طلبه حتماً باید انس روزانه با قرآن داشته و پیوسته متوسل به اهل بیت باشد. سربازی امام عصر (ارواحنا له الفداء) موهبتی است که طلاب با رعایت این مسایل میتوانند بدست آورند.

واژگان کلیدی: شاخصه های معنوی، طلبه، معنویت طلاب.

* شناخت مصادیق اعتقادی فسق در قرآن (عاطفه سلطانه‌علی)

یکی از روش‌های نوین در پژوهش‌های قرآنی، معناشناسی واژه‌های قرآنی است که در این نوع پژوهش‌ها حوزه‌های مختلف معنایی یک واژه در کنار مصادیق قرآنی آن مورد مذاقه و ارزیابی قرار می‌گیرد لذا پژوهش حاضر واژه‌ی فسق را با این روش مورد بررسی قرار داده و پس از تبیین مفهوم و ماهیت فسق در لغت و اصطلاح، مصادیق‌های اعتقادی آن را مورد بررسی قرار داده که ذیل عناوین نافرمانی از خدا، تکذیب آیات الهی، عهد شکنی و نقض پیمان‌ها، مراجعه به طاغوت، خودفراموشی و بازی گرفتن ایمان جمع می‌شود. غفلت و بی‌خبری از خدا و روز جزا در سرنوشت انسان باعث خسارت‌های جبران‌ناپذیری می‌گردد. از نظر قرآن خودفراموشی بدترین مصادیق فسق و خروج از اطاعت خداوند است. شناخت انسان از مواضع خروج از مسیر حق گامی در جهت رشد و هدایت است.

واژگان کلیدی: فسق، قرآن، مصادیق اعتقادی.

*** شناخت روش های تهاجم فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری (فاطمه شریعتی)**

تهاجم فرهنگی یکی از حربه‌های قدیمی دشمنان اسلام و انسان‌ها می‌باشد که امروزه و در کشور ما جمهوری اسلامی ایران نمود چشمگیری یافته است. جهانخواران و زورمداران برای تسلط یافتن بر منابع ثروت‌های کشورهای ضعیف دست به هر اقدامی می‌زنند و از جمله تلاش‌های ویرانگر و خائن‌سوز ایشان کوشش برای از بین بردن فرهنگ و آداب جامعه مورد هجوم و جایگزین کردن فرهنگ خود به جای آن است. پس شناخت روش‌های مورد استفاده در این تهاجم برای مقابله با آن بسیار حائز اهمیت است. مقاله حاضر با عنوان شناخت روش‌های تهاجم فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری نگاشته شده است. روش تحقیق در این مقاله نقلی است و روش گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای می‌باشد و روش پردازش اطلاعات تحلیلی است. نتیجه حاصل از این پژوهش شناسایی راه و روش‌های متنوع و متعدد دشمن می‌باشد که با استفاده از همه ظرفیت‌های موجودش در حال اجرای آن‌هاست

واژگان کلیدی: استحاله فرهنگی، تهاجم فرهنگی، نظام سلطه.

*** راهکارهای مقابله با تهاجم فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری (مریم رجب زاده)**

فرهنگ بزرگ ترین عاملی است که ملت را یا به تباہی می کشد یا به اوج عظمت و قدرت می کشاند. مهم ترین ویژگی لازم و ضروری برای این موسسه عظیم و مهم استقلال آن است. فرهنگ وابسته به غیر یک فرهنگ ناسالم و انگلی می باشد. این همان فرهنگی است که تحت سلطه و هجوم بیگانگان و قدرت های استکباری شکل گرفته و با نقشه دیگران ساخته می شود و بر جامعه یا جوامعی تحمیل می شود. مقاله حاضر با عنوان راهکارهای مقابله با تهاجم فرهنگی از دیدگاه مقام معظم رهبری نگاشته شده است. در این مقاله سعی شده است ضمن تعریف جامع از تهاجم فرهنگی به بررسی راهکارها و روش های مقابله با تهاجم فرهنگی با محوریت منویات مقام معظم رهبری پرداخته شود تا چراغ راهی باشد برای دغدغه مندانی که خواهان نبرد با دشمن در این شبیخون هستند. روش تحقیق در این مقاله نقلی است و روش گردآوری اطلاعات کتابخانه ای می باشد و روش پردازش اطلاعات تحلیلی است. نتیجه حاصل از این پژوهش شناسایی راهکارها و روش هایی است که می توان در این نبرد به کار بست و جلوی این تهاجم بی فرهنگی را گرفت.

واژگان کلیدی: تهاجم فرهنگی، استحاله فرهنگی، نظام سلطه.

* علم نافع با محوریت نامه ۳۱ نهج البلاغه (زهره نغز)

یکی از مباحث مهم در حوزه دین اسلام موضوع علم است. چیستی علم، اهمیت علم و انواع علم از اموریست که قرآن و روایات به آن پرداخته شده است و پژوهش هایی در این باره انجام شده است. با توجه به اهمیت نهج البلاغه که به عنوان یکی از منابع اصیل دین اسلام است سعی در آن شده است که با توجه به نامه ۳۱ نهج البلاغه و با روش بنیادی - کاربردی به تبیین و بررسی علم نافع پرداخته شود. نوشتار حاضر با هدف ترسیم الگویی اسلامی برای تبیین دانشی که با وصف علم نافع در سخنان امیر المومنین ذکر شده به رشته تحریر درآمده است. شناخت ویژگی ها و نشانه های علم نافع می تواند آدمی را از گرفتاری در علم های وهمانی برهاند. علم نافع، دانشی سودمند در مسیر عبودیت الهی و احیای دین و مطابق وهماهنگ با فطرت و عقلانیت است و در جهت خیر و صلاح و مصالح دینی و دنیایی و مخالف هوای نفسانی است. این علمی است که سزاوار یادگیری است و علمی که چنین شرایطی نداشته باشد نه تنها ثمرهای ندارد و انسان با آموختن آن سودی نمی برد بلکه ممکن است به او و حقیقت روحانی اش صدمه وارد نماید و آدمی را در رساندن به مقصدش اثری نبخشد. نگارنده بر این باور است که علم پژوهی متعالی مبتنی بر تحصیل علم نافع است.

واژگان کلیدی: دانش، علم، نافع، نهج البلاغه نامه ۳۱.

* عوامل زمینه ساز درک رحمت الهی (فاطمه قره قانی)

درک رحمت و احسان حضرت حق، بصیرت و بینش شگرفی به انسان می دهد و زندگی او را با تحول و دگرگونی عجیبی دمساز می کند و دریچه‌ای از عالم ملک و ملکوت و جهان غیب به روی این مهمان شایسته خلافت ولایق هدایت می گشاید. بنابراین پسندیده است که انسان در این نظام هستی که بر پایه لطف و رحمت الهی بنا شده است خود را در معرض این رحمت ویژه ملکوتی قرار دهد تا به وسیله درک این رحمت ویژه، افق طلوع رحمت خاص حضرت حق شود و به رشد و کمال برسد. آنچه این مقاله بدان اهتمام می ورزد در ابتدا بررسی مفهوم رحمت الهی و سپس اهمیت و جایگاه آن و در ادامه، محبت اهل بیت (ع) و مهرورزی به دیگران را به عنوان دو عامل زمینه ساز درک رحمت الهی، مورد بررسی قرار داده است. بی تردید کسی که در حد سعه و جود خویش، به اهل بیت (ع) محبت و عشق بورزد، در اثر این عشق و محبت، جان خود را از رذائل پیراسته و به فضائل آراسته می کند و به سمت محبوب و خواسته‌های او جذب می شود و نتیجه آن، اطاعت از حق و سرازیر شدن کمالات به سوی اوست. همچنین برای درک رحمت الهی، انسان آگاه، با مهرورزی به دیگران خود را به دریای موج عشق و محبت تبدیل می کند و شعاع عشق و محبت خود را به همه هستی و مخلوقات به کیفیتی که آفریننده موجودات از او خواسته، می گستراند تا در دنیا و آخرت، رحمت و محبت الهی را درک کند.

واژگان کلیدی: رحمت الهی، رحمت خاص، رحمت عام، محبت اهل بیت (ع)، مهرورزی.

*** عوامل سلب توفیق معنوی انسان از دیدگاه قرآن (الهی سادات بنی جمالی)**

با عنایت به اهمیت توجه به خداوند متعال در همه احوال و اینکه زمام تمامی کارهای خیر عالم به دست اوست ضرورت دارد که مومن در انجام کارهای خیر از خداوند متعال استمداد ورزد، و به او توجه نماید بدیهی است برای اینکه مومن مشمول عنایت حق گردد باید به عوامل ایجابی و سلبی که به او کمک می کند که درصدد جلب توفیق الهی برآید؛ توجه کند. از عواملی که موجب سلب توفیق می شود عبارتند از: فراموشی خداوند، گناه، نافرمانی از خدا، همشین بد، لغویات، تردید داشتن و... که در این پژوهش سعی شده است تا با بررسی آیات و روایات و برخی از کتابها این عوامل را که باعث سلب توفیق معنوی می شود معرفی کرده تا با شناخت عوامل سلبی از آنچه که موجبات سلب توفیق را منجر میشود، کناره گرفت.

واژگان کلیدی: توفیق، توفیق معنوی، سلب توفیق.

* قوانین دفاع از حق در آیات قرآن کریم (زینب صارمی)

از موضوعاتی که در قرآن کریم به طور گسترده مطرح گردیده است، موضوع دفاع از حق است. این تحقیق با هدف بررسی و تبیین جایگاه دفاع از حق در قرآن کریم، صورت گرفته است. قرآن کریم حقوق زیادی برای بشریت، حیوانات، طبیعت، قائل است و زیر بار ظلم و ستم، تجاوز دشمن رفتن را نمی پذیرد. دستور به جهاد دفاعی، برای حریت و استقلال سرزمین خود، دفع فساد تبهکاران، گرفتن حقوق خود و هم‌نوعان، رفع فتنه، عزت اسلام، عدم تمرکز قدرت در دست سلطه طلبان می دهد و دفاع از حقوق واجب است. بخشی از آیات قرآن کریم به مسأله دفاع از حق پرداخته است، همچنین ماهیت جهاد در اسلام به دفاع بر می گردد. با جمع میان آیات مطلق و مقید معلوم می شود مشروعیت دفاع از حقانیت و جهاد در اسلام یا برای دفع تجاوز است و یا برای نجات مظلومین از تحت ظلم ظالمین. و از بنیادین اسلام، محترم بودن حقوق همه انسانها نسبت به یکدیگر است انسانها از حقوق برابر و مساوی در امور اجتماعی برخوردارند و از حقوقی برابر چون حق حیات، حق آزادی، حق ازدواج، حق مهریه، حق استفاده از طبیعت، حق حیات، حق تجارت، حق امنیت، حق اخوت، حق تصمیم گیری، حق حضانت، حق دفاع در برابر ظالم زندگی سالم و سایر حقوق دیگر بهره‌مند هستند. حق دفاع در همه مکاتب آسمانی رسمیت دارد. آیات قرآن، دفاع از حق را ارزشمند دانسته افرادی که از حق خود و دیگران دفاع نمی کنند را مورد نکوهش قرار داده است.

واژگان کلیدی: حقوق انسان ها، جهاد، دفاع از حق.

*** موازین کارکرد اخلاق اسلامی در بستر فضای مجازی (سمیرا خورشیدوند)**

نوشتار حاضر با موضوع موازین کارکرد اخلاق اسلامی در بستر فضای مجازی با روش توصیفی و تحلیلی گردآوری شده است. اخلاق به معنی اعمال نیکی است که از انسان صادر می شود و خلاف آن یعنی اعمال شر و بی اخلاقی است. گسترش زندگی انسان در اثر گسترش ارتباطات انسانی از طریق فضای مجازی آسیب هایی جدی را به بار می آورد. چرا که مجرم و جرم در این فضا کاملاً مخفی می ماند اما دین و گزاره های دینی فرد را در جهت حفظ، تقویت و استمرار اخلاق قرار داده و آمیختن این اخلاق در فضای مجازی همواره، او را از آسیب در امان نگه می دارد، ضرورت نگرش دوباره به راه کارهایی دینی برای کاهش آسیب، تبیین فضای مجازی، ارتباط برقرار کردن بین اخلاق و فضای مجازی از اهداف و قباحث پژوهش پیش رو است.

واژگان کلیدی: اخلاق، اینترنت، فضای مجازی، موازین.

* موانع درک رحمت الهی (فاطمه قره قانی)

رحمت الهی بر موجودات عالم از جمله انسان، بی نهایت است و درک این رحمت به تناسب استعداد انسانها متفاوت است. اگر حالات نفسانی انسان مطابق با فطرتش نباشد، موانعی بر سر راه اوست که موفق به درک رحمت الهی و رسیدن به مقام خلیفه الهی نمی شود. بنابراین ضروری به نظر می رسد که موانع درک رحمت الهی را که به عنوان پرده شهود و حجاب حق است، بشناسد و از میان بردارد. با توجه به اهمیت این موضوع، محقق سعی کرده است با تحقیق در متون اصلی اسلامی به بررسی این موانع بپردازد. هدف از انجام این تحقیق، آسیب شناسی مواردی است که مانع از درک رحمت الهی است، از جمله آن موانع، کفر به عنوان یک مانع اعتقادی و کبر به عنوان یک مانع اخلاقی است که هر دو بیماری خطرناکی هستند که اگر به انسان سرایت کنند، به فرموده ائمه اطهار (علیهم السلام) راه نجاتی برای او نیست. ظلم هم به عنوان یک مانع عملی و رفتاری شمرده شده که موجب انحراف از حیات طیبه می شود و این انحراف به قدری مورد غضب الهی است که کیفر آن را در همین دنیا به ظالم می چشاند. با دقت و تدبر در این موانع، رمز و راز بخش عظیمی از محرومیت ها از رحمت الهی آشکار می شود. روش تحقیق و جمع آوری مطالب در مقاله حاضر، روش کتابخانه ای است و با استفاده از شیوه تحلیل، مواردی از موانع درک رحمت الهی بررسی شده، منابع مورد استفاده در این مقاله بیشتر کتب روایی و اخلاقی بوده و با فیش برداری، تهیه و تنظیم مطالب صورت گرفته است.

واژگان کلیدی: رحمت الهی، ظلم، کبر، کفر.

* موانع حصول اخلاص از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه (زهرا جابری)

موضوع تحقیق ارائه شده موانع حصول اخلاص از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه می باشد که به منظور آگاهی بخشی ارائه شده است اخلاص مقام والایی است که علمای اخلاق و عرفان روی آن تکیه فراوان کرده اند و این وصف از معرفت الله و توحید کامل او سرچشمه می گیرد که موثر حقیقی را در عالم هستی تنها ذات پاک خدا می داند و تمام نیت خود را متوجه او می کند و هر انگیزه الهی را مردود می شمرد ، تمام هستی خویش را در اختیار کسی می گذارد که همه هستی از آن اوست و هرچه غیر اوست باطل و فانی می داند برای اینکه ما بتوانیم آخرتی سعادت‌مند داشته باشیم و خشنودی خدا را جلب نماییم باید اعمال و عباداتمان خالص بوده و تنها برای رضای خدا و جلب توجه او باشد چنین عملی باقی می ماند و به سوی خدا بر می گردد. پس باید در پی اخلاص و پاکسازی نیت باشیم و توجه به این مسئله برای انسان ضروری است چون اخلاص اساس همه کارهاست و قبولی اعمال تنها در گرو اخلاص در نیت است . اما همین حاصل شدن اخلاص بسیار دشوار است زیرا موانع جدی و خطرناکی بر سر راه انسان است که اخلاص و نیت انسان را خدشه دار می کند و او را از مسیر دستیابی اخلاص دور کند. موضوع تحقیق ارائه شده دینی- اخلاقی است و در آن از شیوه کتابخانه ای استفاده شده و با بهره گیری از آیات و روایات و کتب اخلاقی و عرفانی به بررسی این موضوع پرداخته شده است. در این تحقیق در مورد معنای اخلاص ، موانع اخلاص ، آفات اخلاص صحبت شده است . در آخر این صحبت به نتیجه گیری پرداخته شده و تحقیق با فهرست منابع به پایان رسیده است.

واژگان کلیدی: اخلاص ، حصول ، موانع.

* معیارهای گزینش دوست صالح از نگاه امیرالمؤمنین در نهج البلاغه (سمانه احمدی)

انسان ذاتاً موجودی اجتماعی می‌باشد و طبیعت او به گونه‌ای است که معمولاً مشتاق داشتن دوست و هم‌نشین است. از طرفی دوست و رفیق می‌تواند نقشی سرنوشت‌ساز در زندگی هر شخص ایفا کند. از این‌رو آشنایی با ویژگی‌های دوست و هم‌نشین شایسته و ملاک قرار دادن این شاخصه‌ها برای انتخاب دوست، می‌تواند ثمرات مثبت در زندگی هر فردی داشته باشد. چه بسا دوست خوب، سبب دوری از گناه و عاقبت به خیری انسان شود. احادیث معصومان (علیهم السلام) نقشی بسیار مهم در جهت دادن به دوستی‌ها و پرهیز از عواقب ناگوار دنیوی و اخروی آنها بر عهده دارند. هدف از این تحقیق بررسی ویژگی‌های دوست و هم‌نشین مطلوب از منظر امیرالمؤمنین است. در گردآوری این تحقیق که موضوعی با درون مایه دینی دارد از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است و مباحثی همچون نیاز انسان به دوست، اهمیت دوست و هم‌نشین مطلوب، نقش دوست خوب در تکامل بشر، معیارهای دوست و هم‌نشین مطلوب؛ مانند: ایمان و تعهد، تقوی و پرهیزکاری، علم و دانش، عقل و خرد، راهنما و پند دهنده، صداقت و راستگویی، وفاداری، عبادت و یاد خدا، مطابق با احادیث امیرالمؤمنین (علیه السلام) تبیین شده است.

واژگان کلیدی: امیرالمؤمنین (علیه السلام)، دوست صالح، معیار، نهج البلاغه.

*** نشانه های تدبیر خدا در زندگی بشر با توجه به آیات سوره مبارکه ملک (مژگان گرچی)**

جهان آفرینش مجموعه ای از نشانه ها و شگفتیهای خداوند است که وقتی انسان به این شگفتی ها و آیات خدا می نگرد عظمت خدا را در جهان احساس کرده و غیر او را حقیر و کوچک می شمارد. در این تحقیق با مراجعه به آموزه های قرآنی و بهره گیری از آیات سوره مبارکه ملک نشانه هایی از تدابیر خداوند در زندگی بشر بررسی و یادآوری می گردد. امروزه با پیشرفت علوم طبیعی و کشف اسرار و شگفتی های جهان طبیعت و ریزه کاری های ساختمان وجود انسان و حیوان و گیاه و... درهای خداشناسی به روی ما گشوده شده است، بطوری که به جرأت می توان گفت تمام کتاب های علوم طبیعی کتاب های توحید و خداشناسی است که به ما درس عظمت پروردگار را می دهند؛ زیرا این کتاب ها، پرده از روی نظام جالب موجودات این جهان بر می دارد و نشان دهنده عظمت علم و قدرت آفریدگار این جهان است. خداوند متعال با تدبیر لحظه به لحظه زندگی بشر، نظم را برای ما آفریده است که به واسطه تمامی این نعمت ها انسان ، این اشرف مخلوقات مسیر سعادت و حیات ابدی خویش را پیماید. اینک با بررسی آیاتی از سوره مبارکه ملک گوشه ای از خلقت الهی و قدرت و تدبیر خدا را بررسی می کنیم.

واژگان کلیدی: تدبیر خدا ، زندگی بشر، سوره مبارکه ملک.

*** ویژگی ها و شاخصه های جامعه منتظر از دیدگاه مقام معظم رهبری (مهدیه عزیزی)**

شخص منتظر به آرمان خود و آن جامعه ای که در زمان حکومت حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) تشکیل خواهد شد چشم دوخته است. وی همواره عدالت و رفاه و رشد خرد و دانش بشری را که در روایات به کرات خوانده و مشاهده کرده است. و با همین روایات جامعه آرمانی زمان ظهور و حکومت حضرت را برای خود ترسیم کرده و قبل از ظهور هم تمام سعی خود را خواهد کرد تا آن جامعه آرمانی زمان ظهور را، قبل از ظهور تا جایی که می تواند محقق کنند. زیرا که منتظر است و انتظار پویا همین است نه فقط دست روی دست گذاشتن و منتظر بودن بلکه اندیشه معرفت از امام، آگاهی از اهداف امام و سوق دادن جامعه به سوی صلاح و فلاح و رستگاری قبل از ظهور باید وجود داشته باشد. در این مقاله ویژگی ها و شاخصه های جامعه منتظر در بیانات مقام معظم رهبری بررسی شده است. عدالت، امنیت، مساوات و برابری، رشد خرد و دانش بشری و رفاه عمومی مواردی است که ایشان در بیاناتشان به آنها اشاره داشته و معتقدند انتظار به زندگی معنا می دهد.

واژگان کلیدی: بیانات مقام معظم رهبری، جامعه منتظر، شاخصه های جامعه منتظر.

*** وظایف و کارکردهای جامعه منتظر (مهديه عزيزي)**

شخص منتظر به آرمان خود و آن جامعه ای که در زمان حکومت حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) تشکیل خواهد شد چشم دوخته است. منتظر، همواره عدالت، رفاه، رشد خرد و دانش بشری را که در روایات به کرات مشاهده کرده است. او با همین روایات، جامعه آرمانی زمان ظهور و حکومت حضرت را برای خود ترسیم کرده است و قبل از ظهور هم تمام سعی خود را می کند تا آن جامعه آرمانی را قبل از ظهور تا جایی که می تواند محقق کنند. زیرا که منتظر است و انتظار پویا همین است نه فقط دست روی دست گذاشتن و منتظر بودن بلکه اندیشه معرفت از امام، آگاهی از اهداف امام و سوق دادن جامعه به سوی صلاح و فلاح و رستگاری قبل از ظهور باید وجود داشته باشد. در این مقاله وظایف و کارکردهای جامعه منتظر بررسی شده است.

کلید واژه: انتظار، جامعه منتظر، وظایف جامعه منتظر.

* واکاوی کلام امیرالمومنین (علیه السلام) در مورد زن در نهج البلاغه (طاهره رسولی)

این نوشتار نقدی است بر مقاله «واکاوی کلام امیرالمومنین (علیه السلام) در مورد زن در نهج البلاغه» با نگاهی سطحی به برخی از مطالب نهج البلاغه درباره زن، از جمله خطبه هشتادم، سعی دارد که امام علی (ع) را مخالف با حقوق طبیعی زن و شکننده شخصیت او معرفی نماید. در نوشتار حاضر تأکید خواهد شد که فهم عمق کلام امیرالمؤمنین (ع) پیرامون زنان، همچون کلمات دیگر ائمه (ع) مستلزم دقت در سند و دلالت این کلمات است و به منظور فهم صحیح این خطبه تصویر جایگاه ارزشی زن، برای تدوین چهارچوبی جهت سنجش این روایات، امری ضروری است. پس با بهره‌گیری از این چهارچوب به بررسی سند و دلالت خطبه هشتادم نهج البلاغه می‌پردازیم.

واژگان کلیدی: زن، نهج البلاغه، سیما.

* ویژگی های رفتاری پیامبر اسلام با کودکان (فاطمه فرجی)

پیامبر(صلی الله علیه و آله وسلم) با سیره نورانی و رهنمود وحی با توجه به این ویژگی ها، با کودکان روبه رو می شد، آن حضرت سرشار از عطوفت و مهربانی و انس و شادابی با کودکان بود که با مطالعه در سیره ی نورانی پیامبر(صلی الله علیه و آله و سلم) می توان این درس های مهم درباره برخورد درست با کودکان را آموخت و آن حضرت نه تنها مهرورزی و محبت به کودکان را در محور رفتار خود با ایشان قرار داده بود، بلکه شخصیت انسانی و قابل احترامی را برای آنان قائل بود و این در سیره نظری و عملی ایشان مشهود است که در این مقاله سعی شده است با استفاده از روش تحقیقی- تحلیلی و کتابخانه ای به این سیره ی نظری و عملی پرداخته شود.

واژگان کلیدی: اسلام، پیامبر، کودک.

